

STORT NETTVERKSTREFF

KONGSVINGER
27. - 28. SEPTEMBER 2022




FAGUS
Grønne løsninger

Velkommen til STORT nettverkstreff

Her får vi foredrag og omvisning i fabrikk og landskap i det som Vestre omtaler som verdens mest miljøvennlige møbel-fabrikk. Vestre har hatt en ambisjon om bærekraftige løsninger, men også arkitektonisk kvalitet. Opplevelse av arkitektur, parkliv og kunnskap om bærekraftig produksjon er noe av det vi får vite om. Vi får også lære mer om hvordan takarealene er laget, og hvordan bygget har oppnådd sertifiseringen *BREEAM outstanding*.

Vi beveger oss dernest til Kongsvinger, og får en omvisning fra det historiske til det moderne, med oppstart på Kongsvinger festning, nedover Gamlebyen og videre mot Glomma og Strandpromenaden. Vi får innblikk i Kongsvingers historie og utvikling og hvordan særpreg og egenart er en del av byutviklingen og framtidens Kongsvinger.

Foredragene som holdes på Vinger hotell har hovedtema rundt hvilke verdier vi forvalter i utemiljøene våre. Hvordan synliggjøre viktigheten av grøntanlegg, og hva skal til for å ha et anlegg som fungerer over tid? Hva er vesentlig for de ulike aktørene som planlegger, leverer, eier, bygger og drifter utemiljøanlegg – og hva tenker Kongsvinger kommune rundt utviklingen av byen og driften av grøntanlegg i egen kommune?

Velkommen til Kongsvinger og nettverkstreff!



Arrangør: FAGUS

Mari Myhre (t.v.) og Maritza Ilich / Foto: FAGUS

Mari Myhre - daglig leder FAGUS
Tlf: 941 43 210 // mari@fagus.no

www.fagus.no // post@fagus.no
Org nr. 986 372 660

FAGUS samarbeidspartnere 2022



Takk til programkomiteen:

Mona Vestli (NLA)

Henrik Ingebrigtsen (NAML)

Morten Mellbye (NGF)

Thomas Rønneberg Nielsen (VESTRE)



PROGRAM 27. SEPTEMBER

10.00	Buss fra Festningen
10.10	Buss fra Vinger hotell
10.30-10.35	Vi ankommer The Plus og går fra buss til lunsjsted
10.35-11.20	Lunsj med introduksjon av Thomas Sund
11.20-11.30	Alle forflytter seg til taket, deltagere fordeler seg i trappen ned mot Courtyard
11.30-11.45	Velkommen til The Plus med Marianne Preus Jacobsen (Avsluttes med dikt av Hans Børлие. Lest av Hilde Mæhlum, Kulturkonsulent Eidskog Kommune)
11.45-11.55	Forhåndsinndelte grupper fordeler seg på poster for foredrag

Foredrag:	Hvor:	Hvem:
Breeam outstanding sertifisering:	Trapp i wearhouse	Käthe Hermstad, Nordic Office of Architecture
Arkitekturen:	Adminstrasjonen	Viktoria Millentrup, Arkitekt BIG
Taket:	Taket	Sigurd Boasson, Mattak
Høyteknologisk produksjon:	Ved color factory	Lasse Nilsson, The Plus

Blå gruppe: Følges av Thomas Sund

11.55-12.10	Taket
12.15-12.30	Arkitekturen
12.35-12.50	Breeam
12.55-13.10	Produksjon

Rød gruppe: Følges av Andreas Håheim

11.55-12.10	Arkitekturen
12.15-12.30	Breeam
12.35-12.50	Produksjon
12.55-13.10	Taket

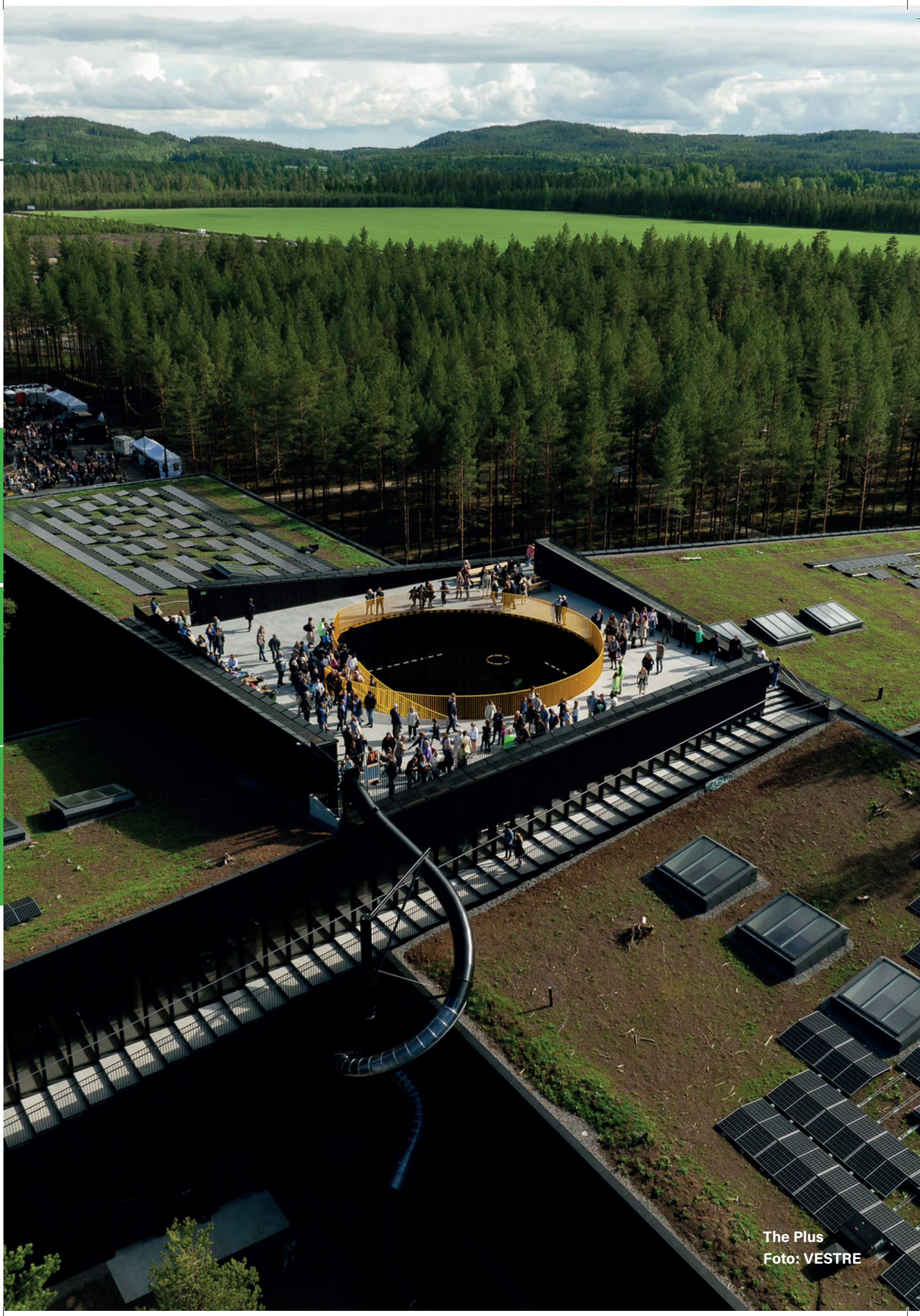
Grønn gruppe: Følges av Thomas R.N

11.55-12.10	Breeam
12.15-12.30	Produksjon
12.35-12.50	Taket
12.55-13.10	Arkitekturen

Gul gruppe: Følges av Marianne P.J

11.55-12.10	Produksjon
12.15-12.30	Taket
12.35-12.50	Arkitekturen
12.55-13.10	Breeam

13.10-13.20	Alle forflytter seg til skogen
13.20-13.30	Nina Alide Nordbø, Norsk forbund for natur-og skogsterapi
13.30-13.50	Skogsbading
13.50-14.30	Alle forflytter seg til taket for forfriskninger, frigang i området og testing av Norges høyeste sklie på 14,7 m ned fra taket.
14.30	Felles avreise med buss til Kongsvinger for guiding. Vi ser på både eldre og nye anlegg, med start på Kongsvinger festning, Gamlebyen, sentrum, Byparken, Strandpromenaden, ulike byrom og gatenett.
17.30	Guidingen avsluttes på Rådhusplassen i Kongsvinger
19.00	Nettverksmiddag Festningshotellet, Slaveriet (egen påmelding)
	Historieforteller sier litt om festningens historie



The Plus
Foto: VESTRE



Fra festningen mot Glomma
Foto: Kongsvinger kommune

PROGRAM 28. SEPTEMBER

Vinger hotell

08.30 Kaffe & mingling

09.00 Velkommen v/ Mari Myhre, FAGUS

09.10 Hvordan kan man i kommunal forvaltning sette verdi på urbane landskap?
V/Tørres Rasmussen, Oslo kommune, Bymiljøetaten

09.35 Hvordan planlegge og forankre utvikling av naturbaserte områder lokalt?
V/Tore Edvard Bergaust, NMBU

10.00 Klimasmart landskapsarkitektur, presentasjon av masteroppgave ved Institutt for landskapsarkitektur NMBU
V/Kristiane Holter, SWECO og Sigrud Bjørgen, Norconsult

10.25 Presentasjon av utstillere & FAGUS

10.40 Pause

11.10 Snorklippping & drift av utemiljø. V/Sigurd Boasson, Boasson AS

11.35 Kongsvinger - en by i bevegelse. V/Hilde Nygaard, Kongsvinger kommune

12.00 GÅ MER - opplev mer: Hvordan få til mye med lite budsjett og stor dugnadsånd. V/ Lone Kjerseim,
Kongsvinger kommune

12.25 Avslutning v/Mari Myhre, FAGUS

12.30 Lunsj Vinger hotell



Foto: FAGUS

DELTAKERLISTE

Etternavn	Fornavn	Bedrift
Bellingmo	Merete	NAML
Bergaust	Tore Edvard	NMBU
Berge	Turid Neby	GRØNN VEKST AS
Bjørgen	Sigrid	Norconsult
Bjørnson	Elise	Kongsvinger kommunale eiendomsenhet
Boasson	Sigurd	Svein Boasson AS
Borchsenius	Charlotte	Statens vegvesen
Bugge	Helene	BAD, PARK OG IDRETT
Bøen	Randi	FAGUS
Carlsen	Tore D.	MASKIN OG UTEMILJØ AS
Ellingsen	Christin	Anleggsgartnerfirma Strandman AS
Fallet	Ingrid	Bjørbekk & Lindheim AS
Fosvold	Tim	SL stenlegging
Gökçekil	Zehra	AGAIA AS
Guldbrandsen	Tanita	BERGEN KOMMUNE BYRÅDSAVDELING FOR KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING
Gussiåa	Vegard	BERGKNAPP AS
Hamre	Jan Erik	Skaaret Landskap AS
Hansen	Ole Billing	park & anlegg
Haugerø	Odd Morten	AGAIA AS
Håheim	Andreas	VESTRE

Etternavn	Fornavn	Bedrift
Hemma	Dorthe	BAD, PARK OG IDRETT
Hillestad	Ingunn	ASKER KOMMUNE
Hofmann	Helene	Skaaret Landskap AS
Holter	Kristiane	SWECO
Hougen	Kirsti Marie	Bærum kommune - Rødestasjon Nyveien 16
Humborstad	Anne Straume	PORSGRUNN KOMMUNE
Høie	Ruben	Anleggsgartnerfirma Strandman AS
Ilich	Maritza	FAGUS
Ingebrigtsen	Henrik	Agaia AS
Iversen	Vidar Berg	Bærum kommune - Rødestasjon Nyveien 16
Jacobsen	Marianne Preus	VESTRE
Johansen	Rune	AGAIA AS
Johnson	Brit Angell	NORCONSULT AS
Kjersheim	Lone	KONGSVINGER KOMMUNE
Lier	Dag Arne	Agaia As
Lydersen	Jeanette	BERGKNAPP AS
Mellbye	Morten	Mellbye planteskole
Meyer	Henning	SENER FOR OPPLÆRING I ANLEGGSGARTNERFAGET

DELTAKERLISTE

Etternavn	Fornavn	Bedrift
Moen	Ole A.	Moen Gress Ferdigplen
Muggerud	Eirik	AGAIA AS
Myhre	Mari	FAGUS
Nielsen	Thomas Rønneberg	VESTRE
Nordbø	Nina Alida	Skog og Mose Naturopplevelser
Nygaard	Hilde	KONGSVINGER KOMMUNE
Næss	Linda Louise	SENER FOR OPPLÆRING I ANLEGGSGARTNERFAGET
Otterlei	Mari	AGAIA AS
Patenère	Marie	SQUAREROOT AS
Pedersen	Ulrik	BERGKNAPP AS
Persson	Mikaela	AGAIA AS
Rasmussen	Tørres	OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN
Ravnsbæk	Jack	PORSGRUNN KOMMUNE
Rikstad	Hege	RIKSTAD GRØNTANLEGG AS
Rimfeldt	Björg	Rimfeldt & Rimfeldt ANS
Ringstad	Gry Ellen	ASPLAN VIAK AS
Rosnes	Tone	Norsk Naturgjødning
Rosted	Bea	AGAIA AS
Schumann	Ellen	ASAK MILJØSTEIN AS
Skara	Carl-Fredrik	FELLESKJØPET AGRI SA
Staw	Tor Erik	AGAIA AS

Etternavn	Fornavn	Bedrift
Strengen	Pål Helge	AGAIA AS
Stroth	Vera	AGAIA AS
Sund	Thomas	VESTRE
Sundby	Jostein	ØSTFOLD GRESS AS
Sørli	Vegard Steen	AGAIA AS
Sørli	Arild	LOG AS
Tarud	Torbjørn	Ullensaker kommune
Trandem	Johnny	ØSTFOLD GRESS AS
Valen	Vibeke	ASKER KOMMUNE
Valheim	Solveig Schjetne	Statens vegvesen
Varly	Hilde	GRØNN VEKST AS
Veiseth	Anita	VERTE landskap-arkitektur AS
Vestli	Mona	NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING NLA
Walle	Frida Elise	AGAIA AS
Westheim	Bjørn Erik	AGAIA AS
Wiig	Tom Henrik	AGAIA AS
Wynn	Martin Paul Knudsen	Universitetet i Oslo
Østerud	Kjell Soto	Universitetet i Oslo
Årsvold	Jakob	BERGKNAPP AS

FOREDRAGSHOLDERE 28/9



Tørres Rasmussen

Seksjonsleder parkforvaltning i Oslo kommune, Bymiljøetaten

Hvordan kan man i kommunal forvaltning sette verdi på urbane landskap?

Tørres har sin erfaring fra skjøtsel og drift av park- og uteområder siden midten av 90-tallet. Han har fagbrev som anleggsgartner, men har arbeidet mye administrativt siden 2015 med forvaltning av trær i Oslo kommune. Han har også jobbet som prosjektleder i Link arkitektur og nå de to siste år som leder. Tørres er svært opptatt av å knytte sammen kunnskap om de grønne elementene i urbane områder. Alt dette for å sikre at vi jobber med naturbaserte løsninger og økosystemtjenester i byutvikling.



Tore Edvard Bergaust

Leder for Institutt for Landskapsarkitektur, NMBU

Hvordan planlegge og forankre utvikling av naturbaserte områder lokalt?

Roller og ansvar fra en antroposentrisme som setter menneske i sentrum av friluftslivet - til en ny tid der biosentrisme synes å bli et viktigere og viktigere begrep, som setter naturen i midten av naturoplevelsen, det naturbaserte.



foto: Bielke&Yang

Kristiane Holter, SWECO

Sigrid Bjørgen, Norconsult

Kan uterom bli del av klimagassberegningen?

Masteroppgaven ser på landskapsarkitektur i kontekst av klimaendringer og økende klimagassutslipp. Her undersøkes muligheten for å inkludere vegetasjon og jord i klimagassregnskapet til urbane prosjekter. I tillegg presenteres strategier med konkrete tiltak for å redusere klimafotavtrykket til uterommene.



Lone Kjersheim
By- og arealplanlegger, Kongsvinger kommune

GÅ MER - opplev mer: Hvordan få til mye med lite budsjett og stor dugnadsånd

Både gater og bruer i sentrum av Kongsvinger er for øyeblikket stengt for biltrafikk på grunn av oppgraderinger av infrastruktur. For å holde liv i sentrum er Rådhusgata i fire uker omgjort til gågate med farger, møblering, beplantning, kunst m.m, og blitt en arena for pop-up-aktiviteter. Arbeidet springer ut av prosjektet Walkmore og satsingen på myke trafikanter i sentrum. Prosjektet er initiert og organisert av kommunen, og planlagt sammen med gårdeiere og næringsliv.



Sigurd Boasson
Anleggsgartner og daglig leder i Boasson AS

Sigurd L Boasson driver MATTAK sammen med partner og stjernekokk Christopher Haatuft. De utvikler og bygger spiselige dyrkbare tak, NATURTAK og grønne takhager med fokus på gode sosiale soner.

Om foredraget Snorklipping & drift av utemiljø

Snoren klippes og skjøtsel, ettersyn og løpende drift starter. De fleste gode grøntanlegg behøver egentlig minst to år før snoren egentlig skulle vært klippet. Hva skjer etter snorklippingen, er vi god nok på å drifte / (og eller?) løfte opp anlegget til den stand det er planlagt til?



Hilde Nygaard
Rådgiver, Kongsvinger kommune

Kongsvinger - en by i bevegelse

Orientering om byplanstrategien Kongsvinger 2050 – samordning av arealbruk og transport. Veien fra strategi til konkrete byutviklingsprosjekter. Walkmore og sykkel-satsing.



FAKTA OM THE PLUS

Bærekraft og klima

- The Plus reduserer klimagassutslippene med minst 50 prosent sammenlignet med en tilsvarende konvensjonell fabrikk og er dermed «Paris proof».
- «BREEAM Outstanding» (Blir trolig Nordens første industribygg som oppnår aller høyeste miljøklassifisering, blant annet ved bruk av norsk massivtre og utslippsfri byggeplass).
- 250 000 kWt fornybar energiproduksjon og gjenbruk av 90–95 prosent av prosessvannet
- Oslomodellen – Sosial bærekraft (se avsnitt om Oslo modellen over).
- Grønne byggeklosser – binder klimagasser.
- Vestre beholder den plantede furuskogen så nær bygningen og veien som mulig. Skogbunnen legges forsiktig til side slik at frøbanken bevares. Denne skal gjenbrukes på byggets grønne tak og i områdene rundt. Det tømmeret som måtte felles, blir gjenbrukt som bygningsmaterialer i The Plus.
- Limtretragerne inne i bygget har 24 meter fritt spenn, er 1,8 meter høye og veier opp mot 5 tonn hver. Trekonstruksjonen er et samarbeid mellom Woodcon i Brumunddal, Moelven utenfor Lillehammer og Stora Enso i Värmland – et svensk-norsk samarbeid på sitt beste. For å oppnå kurving i taket, har man utviklet innovative teknikker for bøyning av 160 mm tykke massivtreplater. (Dette er oss bekjent ikke gjort tidligere, sier Magnus Holm Andersen, produktsjef i Woodcon.)



FAKTA OM KONGSVINGER

Kongsvinger kommune er en bykommune sør i Innlandet. Kommunen er regionsenter for Kongsvingerregionen, som består av Eidskog, Grue, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes. Kongsvingerregionen er en del av Osloregionen og byen ligger litt over en times togtur unna Oslo. Kongsvinger kommune er Norges største skogkommune. Norges lengste elv, Glomma, renner gjennom Kongsvinger og deler byen i to. Kongsvinger festning er byens landemerke og ligger over gamlebyen, Øvrebyen.

Land	Norge
Kommune	Innlandet
Grunnlagt	7. februar 1855
Areal	8,17 km ²
Befolkning	12 149 (2021)
Bef.tetthet	1 487 innb./km ²
Antall husholdninger	8 773

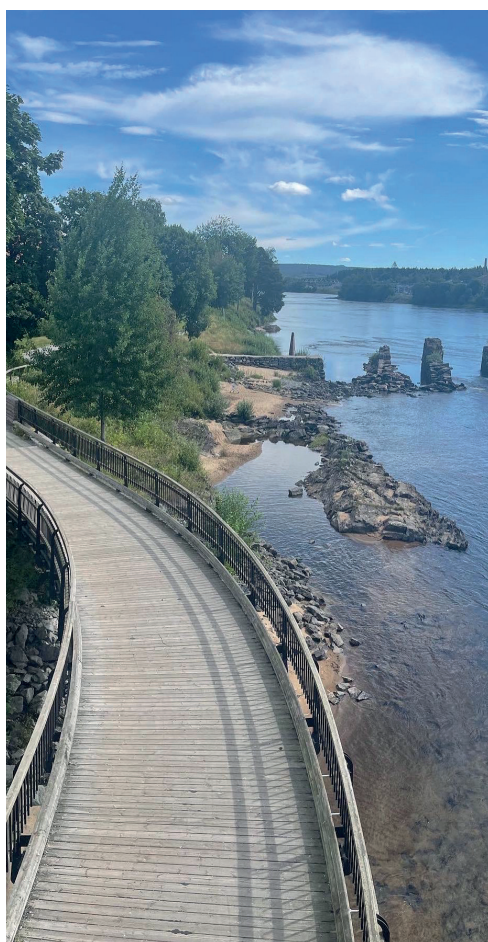


Foto: FAGUS

Hva er skogsbad?

Shinrin yoku er en japansk praksis som direkte oversatt betyr «skogsbad». I utvidet forstand betyr det å ta inn skogens atmosfære med alle sansene. (Altså ingen plask her!)

Praksisen ble utviklet i Japan på 1980-tallet som en del av folkehelse tilbudet. De japanske myndighetene har satt av over 60 naturområder, også i byer, til skogsbading. I dag blir skogsbad skrevet ut på grønn resept i en rekke andre land og har blitt et tilbud for helse og velvære verden over, og har også kommet til Norge. De positive helseeffektene vi får av å tilbringe tid i naturen på denne måten er godt dokumentert gjennom tiår med forskning, både i Asia og Vesten.

Noen av helsefordelene etter skogsbad er lavere stressnivå, styrket immunforsvar, bedre søvn, økt konsentrasjon og økt kreativitet og evne til problemløsning. Men det er ikke 'lavere et møte med naturen. Det er enkelt, men virkningsfullt: Ved å tilbringe tid i skogen – i et rolig tempo og med oppmerksomt nærvær – opplever vi økt ro, fokus og velvære. Skogsbad er en sansevandring, og er ikke det samme som gå tur. Det handler om å være her, ikke om å gå der.

Kort om Norsk forbund for natur- og skogsterapi

Norsk Forbund for Natur- og Skogsterapi ble startet høsten 2019, og er et forbund for alle norske skogsbadguider utdannet gjennom ledende internasjonale institutter på feltet. Forbundets formål er å spre kunnskap om skogsbading i Norge, synliggjøre artikler og forskning på natur- og skogsterapi. Forbundet ønsker å forankre skogsbad i norsk kultur og friluftstradisjon og bidra til å gjøre naturen tilgjengelig for alle. Det er i dag 15 sertifiserte skogsbad-guider i Norge.

Nina Alida Nordbø

Naturveileder og sertifisert skogsbadguide og skogsbadterapeut

Grunnlegger av Skog og Mose Naturopplevelser

Nestleder i Norsk forbund for natur- og skogsterapi



foto: Guro Skjelderup / Hemali

Utstillere



LOG Utemiljø

log-utemiljo.no

Etablert år: 1929 (LOG Utemiljø 2012) // Antall ansatte: 32

Produkter: Møbler for offentlige uterom.

Utplantning og redskap m.m.

Representant: Arild Sørle



Vestre AS

vestre.com

Etablert år: 1947 // Antall ansatte: 35

Produkter: Designmøbler for by- og uterom

Representant: Thomas Rønneberg Nielsen



Bergknapp AS

bergknapp.no

Etablert år: 2010 // Antall ansatte: 40

Produkter: Grønne tak levert gjennom sedum matter og sedum kassetter

Representanter: Jeanette Lydersen, Jakob Årsvoll, Ulrik Pedersen, Vegard Gussiåa og Eirik White



Asak Miljøstein AS

asak.no

Etablert år: 1998 // Ansatte: 17

Produkter: Utemiljøprodukter i betong, belegningsstein, støttemur, kantstein m.m.

Representant: Ellen Schumann



Østfold Gress AS

ostfoldferdigplen.no

Etablert år: 1989 // Ansatte: 25

Produkter: Ferdigplen, Sedum i kassett, Sedummatte og Elvestein

Representanter: Johnny Trandem og Jostein Sundby



Felleskjøpet

felleskjopet.no

Etablert år: 1896

Produkter: Totalleverandør av driftsmidler til landbruk og grøntanlegg

Representant: Carl-Fredrik Skara



Norsk Naturgjødsel

naturgjodsel.no

Etablert år: 1994

Produkter: Helgjødse - Naturgjødse til Hage, anlegg og Landbruk, nå og med biokull

Representant: Tone Rosnes



GRØNN GALLA
15.-16.NOVEMBER 2023
Vi feirer FAGUS 20 år med en jubileumsmiddag
Hold av dagene!

Faglig utviklingssenter for grøntanleggssektoren

Fokus på gode løsninger ved planlegging, opparbeiding, drift og forvaltning av utemiljøer, slik at disse fremmer livskvalitet, miljø, helse og trivsel.

FAGUS er et bindeledd mellom de tilsluttede organisasjonene, og skal samordne, hjelpe og styrke organisasjonenes arbeid med fremtidsrettede løsninger.

FAGUS fremmer og formidler utviklingen av ny kunnskap gjennom et nært samarbeid med forskningsinstitusjoner.



Notater



Notater




FAGUS
Grønne løsninger